2024/2098

29.7.2024

DECIZIA (PESC) 2024/2098 A CONSILIULUI

din 26 iulie 2024

de numire a reprezentantului special al Uniunii Europene pentru regiunea Marilor Lacuri Africane

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 33 și articolul 31 alineatul (2),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 20 februarie 2023, Consiliul a aprobat concluziile privind o strategie reînnoită a Uniunii pentru regiunea Marilor Lacuri Africane, care au inclus o invitație din partea Consiliului adresată Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant”) de a prezenta o propunere de a se reinstitui poziția de reprezentant special al UE (RSUE) pentru regiunea Marilor Lacuri Africane.

(2) Ar trebui să fie numit un RSUE pentru regiunea Marilor Lacuri Africane pentru o perioadă inițială de 12 luni.

(3) Consiliul și Comisia, asistate de Înaltul Reprezentant, ar trebui să asigure coerența dintre diferitele domenii ale acțiunii externe a Uniunii în regiunea Marilor Lacuri Africane și să coopereze îndeaproape în acest sens. RSUE ar trebui să sprijine în această privință instituțiile și să coopereze cu acestea.

(4) RSUE își va executa mandatul în contextul unei situații care s-ar putea deteriora și care ar putea aduce atingere realizării obiectivelor acțiunii externe a Uniunii prevăzute la articolul 21 din Tratatul privind Uniunea Europeană,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Reprezentantul special al Uniunii Europene

Domnul Johan BORGSTAM este numit în calitatea de reprezentant special al Uniunii Europene (RSUE) pentru regiunea Marilor Lacuri Africane pentru perioada cuprinsă între 1 septembrie 2024 și 31 august 2025. Consiliul poate decide cu privire la prelungirea sau încheierea anticipată a mandatului RSUE, pe baza unei evaluări a Comitetului politic și de securitate (COPS) și a unei propuneri a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant”).

Articolul 2

Obiectivele de politică

Mandatul RSUE este în concordanță cu obiectivele de politică externă ale Uniunii în regiunea Marilor Lacuri Africane și se aliniază concluziilor Consiliului din 20 februarie 2023 privind o strategie reînnoită pentru regiunea Marilor Lacuri Africane. Aceste obiective includ:

(a) contribuția la pacea, stabilitatea și securitatea din regiunea Marilor Lacuri Africane prin promovarea detensionării și prevenirea conflictelor, precum și sprijinirea dialogului și a soluțiilor regionale pe termen lung la crize și conflicte, în special pentru estul Republicii Democratice Congo (RDC);

(b) contribuția la transformarea factorilor determinanți și a cauzelor profunde ale insecurității și instabilității în oportunități comune și deblocarea întregului potențial al regiunii Marilor Lacuri Africane;

(c) construirea unui parteneriat mai puternic, cuprinzător și mai strategic cu țările din regiunea Marilor Lacuri Africane pentru a spori prosperitatea și securitatea, pe baza valorilor și intereselor comune.

Articolul 3

Mandatul

În vederea realizării obiectivelor de politică prevăzute la articolul 2, mandatul RSUE constă în:

(a) sprijinul acordat Înaltului Reprezentant pentru punerea în aplicare a concluziilor Consiliului din 20 februarie 2023 privind o strategie reînnoită pentru regiunea Marilor Lacuri Africane;

(b) stabilește și menține contacte și o cooperare strânsă cu țările din regiunea Marilor Lacuri Africane, în special cu RDC, Burundi, Rwanda și Uganda; cu țările din regiunea extinsă cu interese politice, diplomatice, de securitate sau economice specifice în regiunea Marilor Lacuri Africane, inclusiv, dar nu exclusiv, semnatarii Cadrului pentru pace, securitate și cooperare pentru RDC și întreaga regiune; cu principalele organizații și foruri regionale, și anume Uniunea Africană (UA), Comunitatea Africii de Est (CAE), Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe (SADC), Comunitatea Economică a Statelor din Africa Centrală (CEEAC), Conferința internațională privind regiunea Marilor Lacuri (ICGLR), Comunitatea Economică a Statelor Marilor Lacuri Africane și Piața Comună a Africii de Est și de Sud (COMESA); cu Organizația Națiunilor Unite, în special trimisul special al secretarului general al ONU pentru regiunea Marilor Lacuri și Misiunea Organizației Națiunilor Unite pentru stabilizare în RDC (MONUSCO); cu instituțiile financiare internaționale; cu parteneri internaționali care împărtășesc aceeași viziune și alți actori regionali și internaționali importanți; și cu actori nestatali relevanți, atunci când este cazul, cum ar fi autoritățile și comunitățile locale, societatea civilă, institutele de cercetare, mass-media și sectorul privat;

(c) sprijină eforturile regionale de mediere și de facilitare, cum ar fi procesele de la Luanda și Nairobi și, dacă este necesar și la solicitarea părților interesate relevante, se implică direct în procesul de mediere, în activitățile de sprijinire a medierii și în desfășurarea dialogului, pentru a menține și a restabili pacea în orice etapă și la toate nivelurile, inclusiv prin sprijinirea negocierii acordurilor de încetare a focului și a acordurilor de pace, și promovează includerea societății civile; a femeilor și a tinerilor în toate etapele procesului de pace;

(d) oferă consiliere și raportează cu privire la posibilitățile Uniunii de a sprijini prevenirea conflictelor, procesele de pace, inițiativele de stabilizare și de consolidare a păcii; în acest context, RSUE, în coordonare cu părțile interesate relevante, poate juca un rol în sprijinirea punerii în aplicare a acordurilor de încetare a focului și a acordurilor de pace, precum și a altor acorduri conexe, inclusiv prin furnizarea de sprijin pentru monitorizarea conformității și prin implicarea diplomatică a părților în cazurile de neconformitate;

(e) furnizează consiliere în materie de conflicte și ținând seama de dimensiunea de gen în ceea ce privește stabilizarea regională, precum și dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea grupărilor armate și pentru reforma sectorului de securitate în RDC, inclusiv în contextul retragerii MONUSCO;

(f) contribuie la eforturile regionale care vizează prevenirea conflictelor și transformarea cauzelor profunde ale insecurității și instabilității în oportunități comune, prin promovarea cooperării și integrării regionale, inclusiv în ceea ce privește buna guvernanță și statul de drept; se va concentra în special asupra problemei exploatării ilegale și a traficului de resurse naturale și va sprijini inițiativele de dezvoltare a unui model sub conducere africană de gestionare a resurselor durabil, echitabil, ecologic și bazat pe drepturile omului, inclusiv prin colaborarea cu sectorul privat și cu societatea civilă;

(g) promovează principiile umanitare și accesul umanitar, respectarea dreptului internațional umanitar și a dreptului internațional al drepturilor omului, accesul la justiție, cooperarea judiciară și mecanismele justiției de tranziție, acordând totodată o atenție deosebită combaterii violenței sexuale și bazate pe gen și a încălcărilor drepturilor femeilor și copiilor, inclusiv prin recrutare forțată;

(h) contribuie la o mai bună înțelegere a rolului Uniunii în rândul liderilor de opinie din regiunea Marilor Lacuri Africane și sprijină comunicarea strategică și proactivă în ceea ce privește obiectivele Uniunii în regiune.

Articolul 4

Executarea mandatului

(1) RSUE răspunde de executarea mandatului, acționând sub autoritatea Înaltului Reprezentant.

(2) COPS menține o legătură privilegiată cu RSUE și este principalul punct de contact al RSUE cu Consiliul. COPS furnizează RSUE orientări strategice și îndrumare politică în cadrul mandatului, fără a aduce atingere competențelor Înaltului Reprezentant.

(3) RSUE acționează în strânsă coordonare cu departamentele relevante ale Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) și cu Comisia.

(4) RSUE acționează în strânsă coordonare cu delegațiile Uniunii în regiunea Marilor Lacuri Africane.

(5) RSUE își desfășoară activitatea la sediul SEAE, efectuând în mod regulat călătorii în regiunea Marilor Lacuri Africane.

Articolul 5

Finanțarea

(1) Valoarea de referință financiară destinată să acopere cheltuielile aferente mandatului RSUE pentru perioada cuprinsă între 1 septembrie 2024 și 31 august 2025 este de 1 500 000 EUR.

(2) Cheltuielile sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului general al Uniunii.

(3) Gestionarea cheltuielilor face obiectul unui contract între RSUE și Comisie. RSUE răspunde în fața Comisiei pentru toate cheltuielile.

Articolul 6

Constituirea și componența echipei RSUE

(1) În limitele mandatului RSUE și ale mijloacelor financiare aferente puse la dispoziție, RSUE răspunde de constituirea unei echipe (denumită în continuare „echipa RSUE”). Echipa RSUE dispune de competențele necesare în chestiuni politice specifice, conform mandatului. RSUE informează în mod prompt Consiliul și Comisia cu privire la componența echipei RSUE.

(2) Statele membre, instituțiile Uniunii și SEAE pot propune detașarea de personal care să lucreze cu RSUE. Remunerarea personalului detașat respectiv este asigurată de statul membru în cauză, de instituția Uniunii în cauză ori de SEAE, după caz. Experții detașați de statele membre la instituțiile Uniunii sau la SEAE pot, de asemenea, să fie repartizați în echipa RSUE. Membrii personalului internațional contractual sunt resortisanți ai unui stat membru.

(3) Toți membrii personalului detașat rămân sub autoritatea administrativă a statului membru sau a instituției Uniunii care i-a detașat ori a SEAE și își duc la îndeplinire sarcinile și acționează în interesul mandatului RSUE.

(4) Echipa RSUE este amplasată în același loc cu departamentele relevante ale SEAE sau cu delegațiile relevante ale Uniunii, în vederea asigurării coerenței și consecvenței activităților lor respective. RSUE va facilita redeschiderea unui birou al Uniunii la Goma (RDC), inclusiv prin detașarea temporară la fața locului de personal din echipa RSUE.

Articolul 7

Privilegiile și imunitățile RSUE și ale echipei RSUE

Privilegiile, imunitățile și alte garanții necesare îndeplinirii și bunei desfășurări a mandatului RSUE, precum și ale membrilor echipei sale se stabilesc împreună cu partea-gazdă sau părțile-gazdă, după caz. Statele membre, SEAE și Comisia oferă tot sprijinul necesar în acest sens.

Articolul 8

Securitatea informațiilor UE clasificate

RSUE și membrii echipei sale respectă principiile și standardele minime de securitate stabilite prin Decizia 2013/488/UE a Consiliului ([1]).

Articolul 9

Accesul la informații și asistența logistică

(1) Statele membre, serviciile Comisiei, SEAE și Secretariatul General al Consiliului garantează accesul RSUE la toate informațiile relevante.

(2) Delegațiile Uniunii în regiunea Marilor Lacuri Africane sau statele membre, ori ambele, după caz, furnizează asistență logistică în regiune.

Articolul 10

Securitatea

În conformitate cu politica Uniunii privind securitatea personalului cu atribuții operaționale desfășurat în afara Uniunii în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, RSUE ia toate măsurile a căror aplicare este rezonabilă, în conformitate cu mandatul și condițiile de securitate din regiunea geografică pentru care este responsabil, pentru a asigura securitatea întregului personal aflat sub directa sa autoritate, în special prin:

(a) elaborarea unui plan de securitate specific, pe baza orientărilor primite din partea SEAE, care să includă măsuri de securitate fizice, organizaționale și procedurale specifice, destinate gestionării deplasării personalului în condiții de siguranță către zona pentru care este responsabil și în interiorul acesteia și gestionării incidentelor de securitate, precum și a unui plan de urgență și a unui plan de evacuare;

(b) asigurarea faptului că întregul personal desfășurat în afara Uniunii beneficiază de asigurare pentru un grad înalt de risc, necesară în condițiile specifice regiunii pentru care este responsabil;

(c) asigurarea faptului că toți membrii echipei RSUE care urmează să își desfășoare activitatea în afara Uniunii, inclusiv membrii personalului contractual angajat la nivel local, au participat, înainte de sosirea în zona pentru care sunt responsabili sau imediat după sosire, la cursuri adecvate de instruire în domeniul securității, pe baza clasificărilor de risc atribuite respectivei zone de către SEAE;

(d) asigurarea punerii în aplicare a tuturor recomandărilor formulate de comun acord ca urmare a evaluărilor periodice privind securitatea și transmiterea către Consiliu, Înaltul Reprezentant și Comisie de rapoarte scrise cu privire la punerea în aplicare a acestora și la alte aspecte legate de securitate, în cadrul rapoartelor periodice privind progresele înregistrate și al unui raport final cuprinzător privind executarea mandatului.

Articolul 11

Raportare

RSUE prezintă periodic, verbal și în scris, rapoarte Înaltului Reprezentant, SEAE și COPS. De asemenea, RSUE raportează grupurilor de lucru ale Consiliului, dacă este cazul. Rapoartele scrise periodice sunt difuzate prin rețeaua COREU. La recomandarea Înaltului Reprezentant sau a COPS, RSUE poate prezenta rapoarte Consiliului Afaceri Externe. RSUE poate fi implicat în activitatea de informare a Parlamentului European.

Articolul 12

Coordonarea

(1) RSUE contribuie la unitatea, coerența și eficacitatea acțiunii Uniunii și la asigurarea faptului că toate instrumentele Uniunii și toate acțiunile statelor membre sunt angajate într-un mod consecvent pentru a atinge obiectivele de politică ale Uniunii. Activitățile RSUE se coordonează cu cele ale SEAE și ale Comisiei. RSUE informează periodic delegațiile Uniunii și misiunile statelor membre în regiunea Marilor Lacuri Africane.

([1]) Decizia 2013/488/UE a Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 274, 15.10.2013, p. 1).

(2) Pe teren se menține o strânsă legătură cu șefii delegațiilor Uniunii și cu șefii de misiune ai statelor membre. Aceștia depun toate eforturile pentru a-l sprijini pe RSUE în executarea mandatului. În acest scop, RSUE stabilește, de asemenea, contacte cu alți actori internaționali și regionali de pe teren.

Articolul 13

Reexaminare

Punerea în aplicare a prezentei decizii și coerența acesteia cu alte contribuții ale Uniunii în regiunea Marilor Lacuri Africane se reexaminează în mod periodic. Până la 31 mai 2025, RSUE prezintă Consiliului, Înaltului Reprezentant și Comisiei rapoarte periodice privind progresele înregistrate și un raport final cuprinzător privind executarea mandatului.

Articolul 14

Intrarea în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles, 26 iulie 2024.

Pentru Consiliu

Președintele

BÓKA J.